

JAARVERSLAG 2017

NEDERLANDSE MELKVEEHoudERS VAKBOND

Putten

Juni 2018

VOORWOORD

Het jaar 2017 stond voor de melkveehouderij in het teken van de fosfaatreductie die noodzakelijk was om uitzicht te krijgen op een nieuwe derogatie. De sector is gedwongen tot inkrimping van de veestapel door middel van het fosfaatreductieplan welke op de valreep van 2016 door de overheid werd ingevoerd.

Dit plan heeft de nodige impact gehad, vooral op die bedrijven die recentelijk hadden geïnvesteerd in uitbreiding van de productie. Maar de pijn van deze maatregel is sectorbreed gevoeld. De stijging van de melkprijs welke vooral in de tweede helft van het jaar 2017 doorzette was een welkome meevaller. Het kon niet voorkomen dat individuele melkveebedrijven in de knel raakten. Het was een zwaar jaar, voor melkveehouders en ook een drukke agenda voor de belangenbehartiging.

Begin 2017 verliet Niels Leerink het bestuur als penningmeester, zijn plaats werd op de Algemene ledenvergadering overgenomen door Gerda Peters. Henny Verhoeven gaf eind 2017 aan het Dagelijks Bestuur te gaan verlaten. Als NMV willen we graag beide bestuurders bedanken voor de waardevolle bijdrage die ze ons hebben geleverd.

Het jaar 2017 gaat de geschiedenis in als een jaar waarin de maatschappelijke acceptatie van de melkveehouderij sterk onder druk kwam te staan. Dit alles is indirect een gevolg van de afschaffing van de quotering en de toegenomen productie. Ook is de melkveehouderij geconfronteerd met de uitwerking van het akkoord van Parijs, waarin een reductie van broeikasgassen wordt nagestreefd en ook de melkveehouderij met een enorme opgave geconfronteerd wordt. Tevens waren er in 2017 calamiteiten, zoals mestfraude, die onze sector beschadigd hebben. Eén ding is zeker, belangenbehartiging is belangrijker dan ooit tevoren.

Financieel is NMV 2017 redelijk goed doorgekomen en zijn we blij dat ondanks de stoppers die hun bedrijf hebben beëindigt ons ledental niet is afgenomen.

Ik wens u veel leesplezier bij dit jaarverslag en graag tot ziens op de algemene ledenvergadering in Stompetoren.

Namens het NMV bestuur,

Harm Wiegersma

Voorzitter

2017- Het jaar in vogelvlucht

Januari

- NMV bestuursleden nemen deel aan actie in Brussel met EMB voor een kostendekkende melkprijs
- Als donateur van het rapport 'Ammoniak, enkele kritische wetenschappelijke kanttekeningen' van Jaap Hanekamp, Mat Briggs en Marcel Crock, overhandigt NMV dit aan landbouwwoordvoerders van de Tweede Kamer

Februari

- NMV stemt samen met sectorpartijen en staatssecretaris Van Dam af op het fosfaatreductieplan
- NMV overhandigt samen met DDB en milieudefensie het manifest aan de Tweede Kamer om te pleiten voor een 'minimale melkprijs'
- In samenwerking met de DDB worden op verschillende locaties politieke bijeenkomsten voor leden georganiseerd

Maart

- In gesprek met de commissie knelgevallen 'fosfaatreductieregeling'
- NMV is present op EMB ledenbijeenkomsten in Brussel
- Op een grote avond in Joure gaat NMV het debat aan met Jantien de Boer (schrijfster landschapspijn), Ultjse Hosper (voormalig directeur Fryske Gea) en Martin Scholten (WUR) over landschapspijn, framing en een realistische kijk op biodiversiteit

April

- NMV leden gaan in Friesland op veldexcursie om de ganzenproblematiek nader te bekijken
- Mesdagfonds licht NMV en uiteenlopende sectorpartijen in over de verschillen in normen die gebruik worden m.b.t. waterkwaliteit die tijdens onderzoek van V-focus aan het licht komen

Mei

- Naar aanleiding van de bevindingen omtrent waterkwaliteit biedt NMV in mei een petitie aan de Tweede Kamer aan over het rapport van Mesdagfonds
- NMV spreekt in bij de provincie Brabant over Interimwet veedichte gebieden

Juni

- NMV geeft input aan het ministerie voor het zesde actieprogramma nitraat, waarbij bedrijfsspecifieke derogatie en verruiming van dierlijke bemestingsnormen speerpunten zijn.
- NMV heeft spreektijd op Statendag over stikstofverordening wet natuurbescherming vervroegde emissie-eisen stellen
- De Algemene Ledenvergadering wordt gehouden waarbij een nieuwe penningmeester in Gerda Peters gevonden wordt en we officieel afscheid nemen van Irene van der Sar en Niels Leerink
- Actie 'Boeren horen bij Brabant'
- Succesvolle lobby statiegeld-regeling faunaschade

Juli

- De uitkomsten van de adviescommissie knelgevallen worden bekend gemaakt, er vindt vervolgens een spoedoverleg plaats bij de staatssecretaris Van Dam

Augustus

- Verschillende bestuurlijke overleggen over fosfaatreductieregeling, met ministerie en NVWA
- NMV voert gesprekken met de gedeputeerde van Friesland n.a.v. persconferentie juni over schadebestrijding wildbeheer.

September

- Op Zegveld organiseert NMV een regiobijeenkomst waarbij nieuwe inzichten inzake veenweidebeheer en bodemdaling gepresenteerd worden
- NMV springt in de bres voor Henk Gommer, bekend als 'kringloopwijzerweigeraar'. NMV voorzitter gaat met hem het gesprek aan bij FrieslandCampina en ondersteunt hem op een hoorzitting bij FrieslandCampina

Oktober

- NMV spreekt zich nadrukkelijk uit tegen onbetaalde bovenwettelijke maatregelen middels persbericht: 'NMV verwacht extreme melkprijsstijging'
- NMV licht leden in over de consequenties van de Nieuwe wet natuur
- Eerste beursdag in Hardenberg: De voorloper op een uitstekend beursjaar waarbij we veel nieuwe leden verwelkomen. NMV is ook vertegenwoordigd in Gorinchem.
- NMV met EMB in actie in Brussel: Tot op het 'bot uitgekleet'

November

- Derogatieoverleg op het ministerie. NMV blijft pleiten voor verruiming van de derogatie, CDM erkent ook dat verruiming derogatie geen negatief effect op waterkwaliteit hoeft te hebben. Ook het rapport 'nitrate leaching...' van Herman de Boer (WUR) geeft aan dat dierlijke mest minder uitspoelingsgevoelig is dan kunstmest
- Verzoek aan Duurzame Zuivel Keten (DZK), om organisatie breder te trekken en NMV ook twee plaatsen in de stuurgroep te geven. (Reactie blijft uit: Men wil eerst ZuivelNL hervormen)
- NMV heeft middels publieksconsultatie uitgebreid gereageerd op het ontwerp '6^e actieprogramma nitraat'

December

- NMV gaat in gesprek met de commissie grondgebondenheid om input te leveren vanuit achterban
- In Groningen gaan NMV-bestuurders in gesprek met het gasberaad om te pleiten voor correcte afhandeling bij mijnbouwschade
- NMV is vertegenwoordigd op EMB vergadering in Spanje

Dit zijn slechts enkele highlights waar NMV actief geweest is het afgelopen jaar. Op het gebied van erfafspoeling, projecten naar bronnen van nutriënten in water en de Provincies wordt NMV ook vertegenwoordigd. Ook zijn er bestuursleden actief binnen waterschappen en pakken zij regionale problematiek aan.

Jaarverslag 2017

Ook in 2017 heeft NMV zijn uiterste best gedaan uw belangen te behartigen. Een jaar waarin we veel tijd hebben gestoken in het fosfaatdossier. Natuurlijk speelde er op verschillende niveaus nog veel meer, Zo hebben we ons landelijk en regionaal ingezet in het faunadossier, verschillende misstanden inzake pachtconstructies aangekaart. Tevens spreken we ons duidelijk uit tegen inmenging van zuivel in onderwerpen die buiten het verwaarden van melk vallen. Hieronder een uiteenzetting van verschillende zaken waar NMV zich voor haar leden hard heeft gemaakt:

Ledenaanwas

Ondanks dat een behoorlijk aantal leden van NMV in 2017 met de stoppersregeling hebben meegedaan is ons ledenaantal stabiel gebleven, dat betekent dat we nieuwe aanwas hebben mogen verwelkomen wat ook duidelijk zichtbaar was op de beurzen in 2017.

Mestbeleid

Fosfaatreductieplan

NMV heeft al lange tijd grote twijfels of fosfaatrechten het juiste middel is om de beoogde doelstelling te behalen, bovendien werkt het wederom kostprijsverhogend. Onze melkveehouders hebben straks de hoogste kostprijs van heel Europa, terwijl wij juist naar level playing field willen. Ook tegen de fosfaatreductieregeling heeft NMV haar oor bij de achterban te luister gelegd: Zij stemden in december 2016 tegen de regeling. De staatssecretaris heeft toch een weg gevonden de regeling door te voeren. NMV heeft zich stellig verzet tegen het uitvoeren van het fosfaatreductieplan via de zuivel. Dit heeft er mede toe geleid dat het reductieplan middels een ministeriële regeling is uitgevoerd. Tot eind 2017 was het onzeker of de reductieregeling zijn doel zou beogen. Door rechtszaken die zijn gevoerd tegen de regeling en de uitspraak in hoger beroep, welke pas eind oktober gedaan werd, was het mogelijk dat op het laatste moment toch nog een overschrijding plaats zou vinden. NMV heeft zich bij het ministerie hard gemaakt om geen extra reductie te vragen van de overige bedrijven, wat ons betreft viel dit absoluut niet te rechtvaardigen.

Ammoniak

NMV is mede financier van het rapport 'Ammoniak in Nederland, enkele kritische wetenschappelijke kanttekeningen' wat door Jaap Hanekamp, Marcel Crok en Mat Briggs in 2017 is gepubliceerd en gepeer-reviewed in het blad 'Soil, Use and Management'. Dit rapport schudde iedereen die zich in Nederland met mestbeleid bezig houdt behoorlijk wakker en houdt de gemoederen tot de dag van vandaag bezig. Middels de NH3-coalitie werkt NMV hierin nog steeds samen met DDB, VBBM, NAV, NVP en POV om gezamenlijk als coalitiepartijen naar buiten te treden en te trachten gefundeerd ammoniakbeleid af te dwingen.

Zesde actieprogramma nitraat

Het hele jaar zijn er overleggen geweest over het zesde actieprogramma nitraat waarbij NMV zich constant gepleit heeft voor een verruiming van de derogatie naar 300 kg/N uit dierlijke mest en bedrijfsspecifieke derogatie. NMV is van mening dat dit veel gewenste effecten heeft: Wanneer ook op de

zandgronden weer een verruiming van derogatie plaatsvindt, werkt dat stimulerend om van landbouwgronden weer grasland te maken. Bekend is dat met name akkerbouwgrond uitspoelinggevoelig is, een prikkel om bouwgrond om te zetten in grasland werkt derhalve gunstig op het behalen van de doelen met betrekking tot waterkwaliteit. Er komen steeds meer geluiden uit de sector die zich langzaam maar zeker achter onze standpunten scharen. NMV heeft in zijn zienswijze bovendien gepleit voor uitvoerbare maatregelen. Zo werd in één van de opties in het ontwerp van het zesde actieprogramma voorgesteld om de oogst van mais voor 21 september plaats te laten vinden, iets wat betekent dat er overwegend een niet rijp gewas geoogst zou moeten worden. Ook onderzaai van gras bij mais blijkt in de praktijk niet altijd een doeltreffende methode te zijn. NMV vindt in veel gevallen een vanggewas veel effectiever en heeft daar ook voor gepleit.

PAS

NMV heeft een brief gestuurd naar IPO, en heeft ook andere overheidsinstanties er vorig jaar constant op geattendeerd, dat het voor melkveehouders onterecht en onrechtvaardig is dat de stikstofruimte die zij onder de PAS verkregen hebben wordt teruggevorderd wanneer na 2 jaar blijkt dat deze niet benut zijn. Melkveehouders waren door het fosfaatreductieplan namelijk niet in staat de vrijgekomen ruimte te benutten door hun bedrijf uit te breiden. Het gevolg is dat er op dit moment een pilot over loopt. Vergunningen worden niet zonder meer ingetrokken. NMV wil geen extra maatregelen zo lang er veel onduidelijkheid bestaat over bronnen van stikstof. Ook pleiten wij er voor dat beleid meer gebaseerd moet worden op metingen in plaats van berekeningen. PAS blijft een onderwerp waar we de focus op blijven houden.

Zuivel

EMB

NMV is vertegenwoordigd in de 'European Milk Board' (EMB) die zich hardmaakt voor het 'Markt Verantwoordelijkheid Programma' (MVP). Hierin propageren we samen met melkveeorganisaties uit andere Europese lidstaten de boodschap dat de melkpoederinterventie niet goed werkt en te lang op de markt blijft drukken. Met het MVP zou men juist met stimuleringsmaatregelen komen om in tijden van een lage melkprijs de productie terug te schroeven. Zodat vraag en aanbod weer met elkaar in balans te brengen. Er zijn goede aanwijzingen dat een dergelijk instrument veel impact kan hebben, vorig jaar is in een EU-reductieregeling gebleken dat dit veel effect heeft op de marktomstandigheden. Vorig jaar is NMV een aantal maal met EMB in actie gekomen in Brussel om hier aandacht voor te vragen en om er voor te pleiten het MVP op te nemen in het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB).

ZuivelNL/Duurzame Zuivelketen

NMV zet zich ervoor in dat boerengeld op correcte wijze besteed wordt. ZuivelNL ontvangt van iedere 100kg melk 5 cent om aan te wenden voor melkveehouders belang. NMV vindt dat men daar integer mee om moet gaan. Bij zowel ZuivelNL als Duurzame Zuivelketen zie je dat er slechts twee dominerende partijen opereren. Dit kan wat NMV betreft nooit de bedoeling zijn. Wij hebben beide organisaties geadviseerd de dragende organisaties breder te trekken en ook andere melkveeorganisaties toe te laten in de bestuursorganen, om tot een correcte afspiegeling te komen van de melkveehouders. Een uiterst smalle basis waarbij alleen LTO en NZO de agenda bepalen is wat ons betreft onhoudbaar.

Bovenwettelijke maatregelen

De kringloopwijzer, het uitfaseren van de grupstal, het is een greep uit de maatregelen die we vorig jaar opgedrongen kregen vanuit, nota bene, onze eigen zuivelondernemingen. In het regeerakkoord van 2017

staat genoemd dat de ACM toe moet zien dat bovenwettelijke maatregelen voor boeren betaald worden. NMV heeft de zuivelbedrijven opgeroepen zich aan het regeerakkoord te houden, nu zij zo actief zijn met deze bovenwettelijke maatregelen. NMV is van mening dat zuivelbedrijven zich primair bezig moeten houden met het verwaarden van het product: zuivel. Verschillen achter het is 'de maatschappelijke wens' is wat ons betreft geen valide argument om de eigen achterban zo in de vingers te snijden. Het zou beter zijn wanneer zij zich erop richten het imago bij de consument te verbeteren door positieve aspecten van de Nederlandse zuivelsector te benoemen, in plaats van de eigen achterban af te vallen. NMV vindt dat zeker coöperaties vooral vóór de leden moeten zijn.

Fauna

Schadebestrijding

In het ganzenakkoord heeft NMV duidelijk gemaakt dat vertegenwoordiging van grondgebruikers, in het bijzonder melkveehouders, in het schadebestrijdingsdossier beter tot zijn recht dienen te komen. De totstandkoming van beleidskeuzes leek in nevelen gehuld waarbij inspraak consequent geneerd bleef. Uiteindelijk heeft NMV door druk te zetten bereikt dat zij directe gesprekspartner is op Provinciaal niveau waar het deze belangen betreft. Tevens is er overeengekomen dat NMV in een commissie wordt opgenomen die de kandidaat gaat beoordelen voor een vrijgekomen zetel in de Fauna Beheer Eenheid. Zo kan NMV zich ervan verzekeren dat haar achterban correct vertegenwoordigd wordt en procedures transparant verlopen. Ook heeft NMV een succesvolle lobby uitgezet voor de compensatie 'statiegeldregeling' inzake faunaschade, waarbij de 300 euro behandelingskosten die door de boer moet worden voorgeschoten bij toewijzing van schade weer wordt terugbetaald.

Natuur en water

Ook in 2017 was er veel te doen over waterkwaliteit. De Unie van Waterschappen kondigde een hervorming van het belastingstelsel aan volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. In december 2017 zijn de voorstellen van de 'Commissie Aanpassing Belastingstelsel' ter publieksconsultatie gepubliceerd. Wat eerder al aan de orde kwam via onderzoeken door Geesje Rotgers, gefinancierd door Mesdagfonds, is dat veel nutriënten in water worden toegeschreven aan de landbouw, terwijl deze feitelijk niet afkomstig zijn van de landbouw. In mei 2017 is hier ook een rapport over gepubliceerd als reactie op het PBL rapport 'evaluatie meststoffenwet 2016'. NMV houdt ook in dit dossier de vingers aan de pols en werkt nauw samen met andere betrokken partijen. Uiteindelijk is ons streven dat ook hierin de onderste steen boven komt en de landbouw niet eenzijdig de rekening krijgt gepresenteerd.

Overige zaken

Renteswaps

NMV heeft zich in 2017 ook ingezet voor het herstell kader rentederivaten. Rentederivaten zijn een complex financieel product waarbij men door afsluiten van renteswaps zich had moeten kunnen beschermen tegen rentestijging. Toen de rente, door de recessie, fors daalde bleken er juist veel financiële risico's aan te kleven met forse schuldentoeename voor de bedrijven die een swap hadden afgesloten. Dit betrof onder andere vele melkveehouders die door de banken niet waren ingelicht over de risico's. NMV heeft de belangen van deze boeren behartigd in dit dossier en uiteindelijk heeft dit bijgedragen tot compensatie voor de gedupeerden.

Koudmerken

Koudmerken is nog steeds toegestaan op bedrijven die dit reeds toepassen.

NMV op beurzen

Ieder jaar is NMV aanwezig op diverse beurzen. In 2017 was NMV, in een prachtige ingerichte stand, aanwezig op de beurs in Hardenberg, Gorinchem en Liempde. De bestuurders in de stand hadden de goed herkenbare nieuwe NMV-blouses aan. Vooral Hardenberg en Gorinchem waren goede beurzen.

Spandoeken

In 2017 heeft NMV op diverse zichtlocatie spandoeken geplaatst met de tekst "Ons gras zuivert uw lucht".

Naast bovengenoemde hoofdpunten was NMV in 2017 actief op allerlei zaken die spelen voor haar leden, op voor- en achtergrond, op provinciaal en nationaal niveau.

NMV houdt haar leden op de hoogte over lopende zaken via ledenberichten en op de website!

Daarnaast worden de leden via het ledenblad Koebont geïnformeerd.